

ΕΞ ΑΡΟΑΝΙΩΝ

[ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΟΣ]

6 Αυγούστου 1892.

Φίλτατέ μοι κ. Σκόκε

....Σοὶ γράφω ἐντεῦθεν, ὑπὸ τὴν ἀνέκφραστον γοητείαν, ἣν ἐμπνέει ἡμῖν τὸ μεγαλεῖον τῆς κύκλῳ θαυμασίας φύσεως. Ἀρκεῖ νὰ λάβῃς ὑπ' ὄψιν ὅτι εὐρίσκομαι ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τῶν Ἀροανίων, εἰς ὕψος 3,500 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ δισχιλίων ὑπεράνω τῶν περίξ βουνῶν, τὰ ὅποια μοὶ φαίνονται ὡς νάννοι περιδεεῖς ἐγγὺς τεραστίου γίγαντος. Ἀνῆλθον ἐδῶ μετὰ τῶν δύο συνοδοιπόρων μου φοιτητῶν τῆς Φιλολογίας, ὅπως θαυμάσωμεν ἐν σπάνιον καὶ ἀρρήτως μεγαλοπρεπὲς θέαμα, τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ἐξεκινήσαμεν ἐκ τῆς ὀρεινῆς κώμης τῶν Σουδενῶν, δίωρον σχεδὸν ἀπεχούσης τῶν Καλαβρύτων, καὶ μετὰ ὁδοπορίαν πέντε περίπου ὥρῶν ἀφικόμεθα ἐδῶ περὶ τὴν τρίτην τῆς πρωίας. Ἡ ὁδός, ἀνάντης καὶ ἀνωφερῆς, εἶνε ἐν τοσοῦτῳ βατῇ καὶ οὐχὶ πολὺ ἀπότομος. Ἀλλ' οἷουςδὴποτε μόχθους καὶ ἂν ἐπεφύλασεν ἡμῖν μία τοιαύτη ἀνάβασις ἐν ὥρᾳ νυκτός, πάλιν ἐν τοσοῦτῳ ἡ ἀμοιβὴ θὰ ἦτο μεγαλειτέρα. Διότι ἀληθῶς, ἡ ἀπὸ τοῦ ὕψους τούτου θέα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, εἶνε ἀπόλαυσις μοναδική, τὴν ὁποίαν ὀλίγοι βεβαίως ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων ἐγνώρισαν καὶ ἡσθάνθησαν.

Ἐφ' ὅσον ἀνηρχόμεθα πρὸς τὴν κορυφὴν ταύτην ἐπὶ τοσοῦτον ἡσθανόμεθα τὸ ψῦχος δριμύτερον. Κάτω, μακρὰν ἐκεῖ εἰς τὴν πεδιάδα καὶ πέραν εἰς τὰ χαμηλότερα σημεῖα, βεβαίως ὁ ἥλιος τοῦ θέρους θὰ πυρακτῶναι τὴν ἀτμοσφαῖραν, διότι καὶ χθὲς ἔτι εἵχομεν ἀναχωρήσει ὑπὸ καύσωνα ἐπαισθητόν. Καὶ

ὅμως ἐδῶ ἐπάνω συνηντήσαμεν χειμῶνα σχεδὸν καὶ δοκιμάζομεν τὴν φρικίαν τῶν ψυχῶν τοῦ δεκεμβρίου. Ἦτο ἡ τρίτη πρὸς τὴν τετάρτην πρωϊνὴν ὥραν, καθ' ἣν τῆς νυκτὸς ὁ μελαπρὸς πέπλος ἐκάλυπτεν ἔτι τὴν κύκλῳ ἡρεμοῦσαν καὶ ὑπνώτουσαν φύσιν. Βαθμηδὸν ὑπὸ τὸ πρῶτον ἀμυδρὸν σκιδόφως τῆς ἀμφιλύκης, ὅλοι οἱ πέριξ καὶ μακρὰν ἐν ἀπόπτῳ παμμέλανεσ καὶ συγκεχυμένοι ὄγχοι τῶν βουνῶν, τῶν λόφων καὶ τῶν κοιλάδων ἤρχισαν νὰ διαγράφωνται εὐκρινέστερον, νὰ σχηματίζονται εἰς ἐναργεστεράς γραμμὰς καὶ νὰ προσκτιῶνται χρῶμα καὶ ὑπαρξιν, ὥσθι ἀποκαλυπτόμενοι ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ χάους πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν μας, ὥσθι ἀφυπνιζόμενοι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν εἰς τὸ φῶς τῆς ζωῆς, ὑπὸ τὰς πρώτας ἀνταυγείας τῆς ροδοδακτύλου ἡοῦς, τῆς ὁποίας αἱ ἡμίσεστοι καὶ ἀσθενεῖς διαχρώσεις ἐσκορπίζοντο ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Τὴν πέμπτην ἀκριβῶς ὥραν ἀνεφάνη ἐν καταπληκτικῇ μεγαλοπρεπείᾳ, ὡς ἐρυθρόπυρος σφαῖρα, ὁ ἥλιος ἀνυψούμενος βραδέως καὶ διαχέων κύματα φωτὸς ἀνὰ τὸ στερέωμα καὶ χρωματίζων τὰς κάτωθι καὶ γύρω ἡμῶν ἀνελίσσομένας σκηνογραφίας τῶν ὀρέων, τῶν πεδιάδων, τῶν φαράγγων, τῶν ἀγρῶν, τῶν δασῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν λόφων, τῶν λευκαζόντων χωρίων καὶ πέραν ἐκεῖ τῆς γαλανῆς θαλάσσης. "ὦ! πρέπει νὰ ἴδῃ τις ἀπὸ τοῦ ὕψους ταύτου, ἐφ' οὗ εὐρισκόμεθα κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην στιγμὴν, τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου διὰ νὰ αἰσθανθῇ τὴν ψυχὴν τοῦ πλημμυροῦσαν ἀπὸ ἀκατανίκητον αἰσθημα ἐκστάσεως καὶ θαυμασμοῦ ἐνώπιον τοῦ ἀπεράντου αὐτοῦ μεγαλείου. Ἀναμφιδόλως ὑπὸ τοιαύτην ἐντύπωσιν συνέλαβον τὸ πρῶτον οἱ ἀρχαῖοι τὴν δοξασίαν ὅτι ὁ ἥλιος ἀνεδύετο ὀχούμενος ἐφ' ἄρματος καὶ ἀναδύων ἀπὸ τοῦ παννυχίου ὑπὸ τὰς θαλάσσας λουτροῦ του. Τὸ θέαμα εἶνε τόσῳ καταπληκτικὸν καὶ θαυμάσιον, ὥστε πᾶσα περιγραφή θὰ ἐμείνῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν λαμπρότητα αὐτοῦ.

Τὰς πρώτας εὐεργετικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὑπεδέχθημεν εὐγνωμονοῦντες, διότι ὑπὸ τὸ θάλαπος αὐτῶν συνήλθομεν ἐκ τοῦ δριμέος νυκτερινοῦ ψυχούς, ὅπερ κυριαρχεῖ ἐδῶ ἐπάνω καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἀκμὴν τοῦ θέρους. Ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶνε διαφανὴς καὶ καθαροτάτη. Ὅλον τὸ Ἰόνιον πέλαγος καὶ μέρος

τοῦ Αἰγαίου, μὲ τὰς ὡς νύμφας ἀναδυομένας νήσους τῶν, φαίνεται ἀπὸ τῆς κορυφῆς ταύτης ὡσεὶ ἐγγύτατα ἡμῶν. Τὰ ὄρη τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου, παραλλάσσοντα εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος ἐν ποικιλίᾳ κυαναυγῶν γραμμῶν, φαίνονται οἷον ἐπὶ ὑποτελῇ πρὸ τῶν Ἀροανίων, τὰ ὁποῖα ὡς ἀντίζηλον ἔχουν μόνον τὸν ὑπερήφανον Ταῦγετον. Δάση, λόφοι, κοιλάδες, ἀγροί, χωρία, τὰ πάντα ἀποτελοῦν σπάνιον καὶ ἀτελεύτητον πανόραμα, καταθέλγον τὴν ὄρασιν καὶ ἠλεκτρίζον τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κάτωθι ἡμῶν καὶ ἀνατολικομεσημβρινῶς, διακρίνεται ἡ λίμνη τοῦ Φενεοῦ καὶ ὁ ὀφιοειδὴς ρέων ἱστορικὸς ποταμὸς Λάδων, ὁ διάσημος διὰ τὰς λαμπρὰς πηγὰς του, ἐγγύτερον δὲ ὁ ποταμὸς Κρᾶθις. Εἰς ἀπόστασιν σχεδὸν ὥρας, ἀφ' οὗ σημείου ἰστάμεθα, βορειανατολικῶς ἐπὶ βράχου ἀποκρήμνου καὶ δυσπροσίτου κρημνίζονται τὰ μυθιστορικὰ καταστάνα τὰ Σιύγια ὕδατα, τὰ ὁποῖα πλεῖστοι ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τῆς γῆς περιηγηταὶ καὶ φιλάρχαιοι ἐπεσκέφθησαν, ἐθαύμασαν καὶ περιέγραψαν, ἰδίᾳ δὲ Ἀγγλοὶ καὶ Γερμανοί, ἀκούραστοι καὶ ἔνθεοι εἰς τὰς περιηγήσεις τοῦ τοιούτου εἴδους. Θεωρῶ περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι οἱ μόνοι οἱ ὁποῖοι ἀποφεύγουν νὰ τὰ ἐπισκέπτονται εἶνε οἱ... Ἕλληνες! Τὸ ὕδωρ τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον ὑπερφυσικὰς ιδιότητας, κατέρχεται ἀθρόον καὶ ἐν μεγίστῃ ποσότητι ἀπὸ ὕψους 100 μέτρων καὶ πλέον, ὡς γνωστὸν δὲ ἐξαφανίζεται διασκορπιζόμενον ὑπὲρ τῶν σφοδρῶν ἐνταῦθα ἐπικρατούντων ἀνέμων, καὶ μόλις ὀλίγαι ψεκᾶδες ἀφικνοῦνται εἰς τὸν πυθμένα τοῦ βράχου. Ὑπὸ τῶν ψεκᾶδων τούτων ἐρραντίσθημεν καὶ ἡμεῖς θελήσαντες νὰ ἀναρριχηθῶμεν καὶ προσεγγίσωμεν τὸ μέρος τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ καταπίπτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐνθα διεκρίναμεν λαξευμένα ὀνόματα διαφόρων ξένων περιηγητῶν ὅσοι ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσωσι πρὸς τὰ δυσπρόσιτα ἐκεῖνα μέρη...»

Π. ΦΑΦΟΥΤΑΚΗΣ